

ולמה מדליקין נרות בחנוכה?
אלא בשעה שניצחו בניו של חשמונאי הכהן הגדול
למלכות יוון, נכנסו לבית המקדש,
מצאו שם שמונה שיפודים של ברזל
וקבעו אותם והדליקו בתוכם נרות;
מקור: פסקתא רבתי

71 שנה לכפר מנחם 6.12.1939 - 6.12.2010

לכפר מנחם ימלאו השנה 71 שנים להיווסדו.

והכפר שוקק חיים, רווי בצחוקים של ילדים, מתחדש, פעיל, נמרץ, עוד כוחו במותניו ועתידו לפניו.

"אין לך דבר העומד בפני הרצון" אמר מנחם אוסישקין, ובכפר מנחם הרצון להמשיך לצמות, ליצור ולהוות
מקור לגאווה ניכר מכל עבר.

מאחל לכולנו וליישוב ימים של שלום של עשייה וסיפוק.

מזל טוב

שי בר

יו"ר אגודת מתיישבי כפר מנחם

העץ של אוסישקין

מעזבונו של נחום שור ז"ל

מה עלה בגורל העץ שנטע מנחם אוסישקין בכפר-מנחם בט"ו בשבט האחרון של חייו * תעלומה היסטורית קיבוצית

כשקרב ט"ו בשבט, חג הנטיעות, יש עדיין כמה אנשים אצלנו, בכפר-מנחם, שיכולים להיזכר בחג הנטיעות הראשון בקיבוצנו, בט"ו בשבט שנת ה'ת"ש (1940). אורח הכבוד בחג היה לא אחר מאשר מנחם אוסישקין, נשיא הקרן הקיימת לישראל ואחד המנהיגים הציוניים החשובים ביותר, בכבודו ובעצמו. הייתה סיבה אישית לכך שאוסישקין כיבד בנוכחותו את המתיישבים הצעירים, שזה עתה הקימו את האחרון ביישובי "חומה ומגדל". בשנים האחרונות לחייו עסק אוסישקין, בין השאר, כמעט באופן אובססיבי, בהנצחת שמו לדורות שיבואו. וכך הכתיב למוסדות המתאימים, שקבעו את השמות שניתנו ליישובים, שקיבוץ "אמריקה-כרית", של "השומר הצעיר", ייקרא על שמו, כלומר: כפר-מנחם. וכך היה. השם נקבע בעוד המונצח חי (מעשה חסר תקדים, בדרך כלל). אוסישקין

הגיע בעצמו לכפר-מנחם משום שגונבה לאוזנו השמועה שבקרב חברי הקיבוץ מתחוללת תסיסה, וכי חברים רבים אינם חפצים שקיבוצם ייקרא בשם הזה, שנכפה עליהם. החברים התכנסו בצריף הארוך, ששימש אז כחדר האוכל, ובנוכחות האורח רם המעלה ומלווהו, יוסף וייץ, שהיה מנכ"ל הקק"ל, נחלקו לשני מחנות: התומכים בהשאת השם שנקבע והדורשים להחליפו. על-פי המסופר בארכיון, היו נימוקי השוללים, בעיקרם: (א) אין לקרוא ליישוב על שמו של אדם שעודנו בחיים ("שיואיל, ראשית כול, למות ואז נדבר", לחש אחד השוללים).

(ב). אנחנו קיבוץ ולא סתם כפר, והשם פשוט אינו מתאים לנו ולא מספיק נאה.

(ג). אוסישקין אינו משתייך אפילו למחנה הפועלים וההסתדרות, הוא סתם ציוני כללי, ולמה שאנחנו, אנשי השומר-הצעיר, ננציח אותו?

נימוקי המחייבים, היו, בעיקרם:

(א). השם כבר נקבע והנצחנו אותו במגילת העלייה שלנו. אין עכשיו מקום להחליפו.

(ב) אוסישקין הוא מנהיג ציוני גדול ורב-פעלים, שגאל את אדמות המולדת ופעל רבות ליישוב הארץ. (ג) חשיבותו העיקרית וההיסטורית של מנחם אוסישקין נקבעה בקונגרס הציוני השישי בבזל, בשנת 1903, כאשר עמד בראש ציוני רוסיה ובראש "ציוני ציון", לחם נגד הצעתו של הרצל שהביא תוכנית על כינון "מקלט לילה" באוגנדה, וקבע את העיקרון ש"אין ציונות בלי ציון". בכך הציל, למעשה, את התנועה הציונית מעקריות.

קיצורו של דבר: נערכה הצבעה, וברוב לא-גדול התקבלה ההחלטה לאשר את השם כפר-מנחם. אוסישקין המאושר אמר: "בואו נעבור, עכשיו, לממש את מצוות הנטיעות, וברצוני לנטוע עץ יחד עם הילד הראשון של קיבוצכם". אלא שהילד הראשון היתה, למעשה, ילדה, והיא לא רצתה לנטוע עץ "עם הזקן הזה". כך נפל הפור עליי, הילד השני של הקיבוץ. אני הסכמתי - לא בחדווה גדולה, אך חזקה עליי מצוות אבי - להחזיק את השתיל יחד עם "הסבא הזה", שאבי לחש לי שהוא איש שלא יפה לסרב לו. וכך ניטע העץ במרכז הקיבוץ, כשהרבה ידיים אווזות בו: של אוסישקין עצמו, של יוסף וייץ ושל כמה וכמה מחברי הקיבוץ, בעוד אני, הילד הקטן, נהדפתי לאחור בעת הנטיעה עצמה.

בינתיים חלפו הימים, ומנחם אוסישקין הלך לעולמו כמה חודשים לאחר הנטיעה. והיו זמנים קשים בתקופה ההיא. מלחמת העולם השנייה, על כל אימיה; המאבק על ההעפלה, ההתיישבות והצלת שארית הפליטה, ומייד לאחר מכן מלחמת העצמאות. מי היה מסוגל לתת את הדעת, בימים הטרופים ההם, על "העץ של אוסישקין". הוא נשכח מלב ואיש לא זכר את עצם קיומו. אלא שלאחר הקמת המדינה באו ימים של שגרה, ובמשרדי הקרן הקיימת לישראל, בבנייני המוסדות בירושלים, נברו כמה פקידים במסמכי העבר וגילו שאת ט"ו בשבט האחרון שחגג בחייו עשה מנחם אוסישקין, המנהיג הדגול, בקיבוץ כפר-מנחם ואף נטע בו עץ. והפקידים, שחיפשו ריגושים ואתגר, נמנו וגמרו בינם לבין עצמם שיש למצוא מייד את העץ הזה, לשמר ולטפחו ולהפוך אותו למקדש-מעט לזכרו.

ואז הגיעו אל קיבוצנו כמה מפקידי הקק"ל, דחופים ובהולים, ודרשו במפגיע לראות את "העץ של אוסישקין". אלא שלא מזכיר הקיבוץ בימים ההם, ואף לא מרכז המשק או בעלי תפקידים אחרים שהיו בסביבה, יכלו לעזור לאותם פקידים מכובדים, פשוט משום שאיש מהם לא זכר דבר וחצי דבר מכל הסיפור. אלא שאז נזכר מישוהו, לפתע, שאוסישקין הרי ביקש לנטוע את העץ עם ילד של הקיבוץ (הלוא הוא החתום מעלה). פקידי הקק"ל לא אמרו נואש: הם נסעו לקיבוץ מעברות, שם למדתי, "שלפון" אותי באמצע השיעורים ותחקרו אותי על "העץ של אוסישקין". אלא שכל מה שזכרתי היה שאבי ביקש ממני לנטוע את העץ יחד עם ה"סבא" שלא נאה לסרב לו. כמובן שלא יכולתי לזכור היכן בדיוק ניטע. הפקידים ביקשו ממני להתלוות אליהם, לנטוע לכפר-מנחם ולנסות לאתר את העץ, אך גם החיפושים המאומצים העלו חרס. ככלות הכול, אחרי עשור סוער שכזה, מי יזכור את מיקומו של עץ, שבזמנו איש לא ייחס לו חשיבות רבה. אך פקידי הקק"ל הבלתי-נלאים לא אמרו נואש ולא הרימו ידיים. הם לא רצו לוותר על יד-זיכרון חיה ומבלבלת למנהיגם, שעתה השתוקקו מאוד לטפח את מורשתו "לתפארת הקרן הקיימת לישראל". אז מה עושים? אחד מהפקידים, שהיה, ככל הנראה, קצת יותר דעתן ויצירתי מחבריו, אמר: בואו נבחר עץ, פחות או יותר מהאזור שבו התבצעה הנטיעה, ובאישורכם ובאישורנו נסכים שזהו "העץ של אוסישקין". לא ראינו שום סיבה להתנגד, אם הדבר היה כה חשוב לנציגי הקק"ל. וכך, מדי יום, הגיע ממעברת חרובית, מרחק של כמה קילומטרים מכפר-מנחם, טנקר עם מים, והעץ גודר, הושקה וטופח ואף גדל בהרבה בהשוואה לכל העצים הסמוכים. אלא שה"טריק" לא כל-כך הצליח. בקיבוצנו פשטה השמועה שאין כלל ביטחון כי זהו "העץ של אוסישקין", ושלאמיתו של דבר, מיקום העץ משוער בלבד. כך, כאשר - כעבור שנים - דנה ועדת המשק שלנו אודות מיקום המרפאה החדשה המתוכננת, הוחלט שהיא תוקם במקום שבו היתמר אל על "העץ המשוער של אוסישקין". לא עזרו נימוקי המתנגדים. עובדת היותו של העץ רק "המשוער", היא שחרצה את גורלו. הוא נעקר יחד עם כל העצים שסביבו, ובמקומם הוקמה לתפארת המרפאה שלנו, בה מוצאים טיפול נאמן כל החברים והתושבים של קיבוצנו, עד עצם הימים הללו.

הילדות בימי הראשית של הקיבוץ / תלמה הראל

הקיבוץ בילדותי היה משהו שונה לחלוטין ממה שהוא היום!

כילדים בית היה המרחב בקיבוץ ובית הילדים היה בעיקר המקום בו היינו, יומם ולילה. מטפלת עבדה איתנו מהבוקר עד הערב, עם הפסקה קצרה והייתה המחנכת, המטפלת, היועצת וכל דבר, שהיה צריך להיפתר, או להיעשות – היה בסמכותה. אחר כך הייתה גם המורה - בכיתה – שהייתה סמכות נוספת וחשובה.

הקיבוץ בילדותי, בתקופת הגן, היה קטן, מלא עצי אורן צעירים, שבילים, צריפים וובלים. בית הילדים אף פעם לא היה נעול – לא הייתה חצר גרוטאות – לא היו גדרות ושערים – היינו חופשיים לטייל, להסתובב ולא הייתה אף פעם תחושה של פחד, או חשש. ההורים היו עסוקים בשלהם ואנחנו בשלנו. היינו משוטטים בין מקומות העבודה של ההורים, ברפת, בדיר, בלולים, במסגריה ובנגריה. היינו יוצאים אחרי הצהריים לפגוש את האוטובוס של דרום יהודה שהיה מגיע לקיבוץ.

לפני הסילו ומגדל המים היה רק צריף של חדר אוכל, שבו לא היינו מבליים כלל – אלא רק בשבתות בצהריים, כשהייתה תכנית שירים כבקשתכם...

ביליתי גם בספורים רגליים וברכיבה על חמורים – בעיקר אני וקצת שושקה סעידי. פעמים רבות אנו נופלות ועולות שוב, כשהחמורים דוהרים בין העצים הקטנים, או בשבילים.

זכורה לי חוויה עם אמציה ברעם – הלכנו לחלוב את הכלבה של מוטקה ז"ל –רינה. חששנו שאינה מאכילה את כל הגורים שלה. הרבינו בביקורים בדיר וניסיונות חליבה, כך גם ברפת.

בחגים היינו שותפים רק בחלקם – בחנוכה הייתה תהלוכת לפידים, בסוכות, ראש השנה ופסח – ארוחות ושירה ותרבות – כשכולם יושבים על ספסלים, לאורך שולחנות עם כיבוד. פורים היה חג שלנו, רק בבוקר. במסיבות של החברים לא השתתפנו, אבל התגנבנו והצצנו.

הלילות היו מפחידים, כשיללות התנים והצבועים מצמררות ולא נותנות לישון.

זכורים לי טיולים לגבעת הרקפות ולגבעות הקרובות, כשלא היו עדיין הגבעות של היום ולבטח לא החורשות והפארקים.

היינו יוצאים לטיל עם בת שבע ז"ל – מורתנו, ולומדים בדרך על החיות, הפרחים, הצמחים, הציפורים והזוחלים – חוזרים הביתה עם זרי פרחים, כי מותר היה עדיין לקטוף.

היינו מטילים בשבתות עם יהודה בן חורין ז"ל וגם איתנו לומדים על כל ציפור, חיה, זוחל, או צמח.

הסביבה שלנו הייתה יפה בחורף והבוץ היה עמוק ודביק, אבל תמיד היו פתרונות פשוטים לנעליים ולבגדים.

למרות הבדידות לפעמים, כעסים, בכי ומריבות – כמו אצל ילדים – הזיכרונות שלי מתקופת ילדותי בקיבוץ הם בעיקר זיכרונות של יופי, שמחה, חופש ותחושת בטחון עם המון אהבה.

מתכון לפאי שוקולד

זהו פאי שוקולד מאוד טעים, בטעם וניחוח של קפה. צריך תבנית פאי בקוטר 23 ס"מ.

חמרים לבצק:

1.5 כוסות קמח

2 כפות סוכר

0.5 כפית מלח

100 גר' חמאה קרה חתוכה לחתיכות קטנות

1 חלמון

2 כפות מי קרח

הכנת הבצק:

לעסות קמח סוכר מלח וחמאה עד שנוצרים פתיתים. להוסיף מים וחלמון, לעבד עד איחוד.

לכדרר, לניילן ולהכניס למקרר לחצי שעה. להוציא מהמקרר, לרדד לשטח בתבנית ולהחזיר למקרר

עד אחרי הכנת המילוי.

בשלב זה לחמם תנור ל180 מעלות

חמרים למילוי:

150 גר' חמאה

50 גר' שוקולד מריר חתוך לקוביות

6 כפות אבקת קקאו משובח

2 כפיות אבקת קפה נמס

3 ביצים

1 כוס סוכר

2 כפות שמנת חמוצה (תמצאו מה לעשות עם השאר)

3 כפות סירופ מייפל או למי שיש סירופ תירס

1 כפית תמצית וניל

הכנת המילוי:

להמיס חמאה ושוקולד במיקרו, להוסיף קקאו וקפה לבחוש היטב

בקערה של מיקסר להקציף ביצים וסוכר עד שהופך קרמי ואז להוסיף שמנת וניל וסירופ.

להוסיף את תערובת השוקולד והחמאה לבחוש עד איחוד.

לצקת על הבצק שבתבנית ולהכניס לתנור החם.

לאפות 35-40 דק' או עד שנוצר קרום למעלה. לקרר על רשת.

ניתן להגיש עם גלידת וניל לטעם של עוד, או לקשט עם תלתלי שוקולד.

אפתה והמליצה שלומית הורוביץ

הבעת דעה על תהליך בחירת הוועד

האספה לבחירת הוועד החדש נערכה במסגרת מצומצמת עמיר יוגב ואיה נדרשו לנושא :

עמיר יוגב (הרחבה)

אי ההגעה שלי ושל רבים הייתה הבעת העמדה שלנו לגבי ה"בחירות" שהתקיימו. גלוי וידוע שיש חילוקי דעות ביישוב לגבי מספר נושאים ביניהם הוועד - מה סמכויותיו, מה הרכבו, כיצד יבחר ועוד. לאור זאת מתבקש שנמצא את הדרך להגיע להסכמה רחבה בסוגיה הנ"ל כדי לייצר אוירה נעימה ורגועה ביישוב.

לצערי כשהחל תהליך כזה כנראה הכיוון אליו הוא הוביל לא נראה למספר אנשים מהוועד הקודם והם גרמו לעצירתו.

לאחרונה יזם הוועד הקודם תהליך "מזורז" (ומבחינתי מחטף) של תהליך בחירת "וועד" חדש ללא התחשבות ברצונות ודעות שהובעו בפורומים ובאסיפות קודמות ע"י תושבים רבים. לצורך קידום התהליך נעשה שימוש בכלי המדיה הקיימים כדי לתקשר לתושבים שכביכול התהליך נעשה באופן תקין ומסודר. מבחינתי התהליך נעשה באופן לא תקין בלשון המעטה והייתי אף מגדיר אותו כמעשה כוחנות ובריונות. לא באתי ליישוב כדי לנהל מלחמות ואני מודה ש (אולי בתמימותי) חשבתי שיש כללי משחק מסויימים שמוסכם על כולם לכבד ולפעול לפיהם.

כאשר קבוצה קטנה בוחרת לעשות דין לעצמה ולהכריז על עצמה כ"וועד נבחר" אני מודה שבמובן מסוים אני נאלם דום (וגם נעלם). כדי לסכל מעשה כזה יש לבצע פעולות שאין ברצוני לבצע (ואני חושב שכך שרוב האנשים) מכיוון שזה נוגד את רצוני לחיות את חיי בשקט.

לצערי המעשים שנעשו ושבירת כללי המשחק גרמו לכך שאני (וכנראה נוספים) לא מכבדים יותר את "מוסדות האגודה". קיים מצב של אנרכיה בו לכאורה כול אחד עושה דין לעצמו ומכריז על עצמו כ"וועד" או כול מינוי אחר.

לעיתים בחיים יש מצבים בהם צריך לרדת לנקודת השפל הנמוכה ביותר ממנה אפשר בהמשך לעלות. עדיף להימנע מכך אבל אנחנו כנראה במסלול כזה.

כדי לסיים בנימה אופטימית, למרות מה שרשמתי בסופו של יום המשמעות העיקרית של ההתנהלות הקיימת היא כנראה בעיקרה כלכלית ותעלה אולי ביותר כסף לחלק מן התושבים. וכסף כפי שידועים זה לא הכול בחיים.

למרות חילוקי הדעות, חשוב לי לציין שב"וועד" החדש יש אנשים שאני מכבד ומעריך. ולמרות האמור - אני מרוצה מחיי ביישוב ושמה שמשפחתי גרה ביישוב.

עמיר יוגב

איה (חברת קבוץ)

לצערי, הגיעו מעט אנשים לאספת הישוב בה נבחר הוועד החדש.

למיטב ידיעתי, זהו צעד מחאתי, של אלו המתנגדים לדרך התנהלות הישוב ואחרים, שנקעה נפשם מהאוירה באסיפות הישוב.

אחרי שרוב השכונה מאוכלסת יש מקום לברר מחדש את היחסים בין חלקי הישוב, את הקשר ביניהם ואת דרך ההתנהלות המשותפת.

לאחרונה הופץ לחברי האגודה מכתב המופנה לרני טרינין ראש מועצת יואב ואבי הלר הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים.

במכתב דרישה להפעלת הוועד המקומי ביישוב. הדרישה נסמכת על דוח מבקר המדינה בנושא ועדים מקומיים והיא חתומה ע"י 35 משפחות.

הבהרה בנוגע למכתב הדרישה לניהול מוניציפאלי על פי חוק, בו תמכו 35 המשפחות / זיו גלמן

בימים האחרונים היו שתהו בקרב משפחות בהרחבה מדוע לא פנינו גם אליהן ושיתפנו אותם בעניין המכתב. מדוע הפניה לתמיכה במכתב נעשתה מלכתחילה בתפוצה מוגבלת ומדוע חתומות על מכתב הדרישה להפעיל וועד מקומי רק 35 משפחות בשעה שאף הם היו מעוניינים לתמוך. לעומתם, אחרים רמזו, כי מדובר בתמיכה שאינה מייצגת "רוב" מסוג כלשהו.

להלן הבהרה בעניין :

המכתב הזה רחוק מלהיות פוליטי ! הוא מתבסס על דרישות החוק ולא עיקרון הרוב ! הוא לא נועד לעשות נפשות ולא לשכנע אלא דורש את הטעון תיקון וזה, ביישובנו אינו דבר שמוכן מאליו. הוא נוגע בעניינים של התנהלות מתוקנת ועפ"י החוק ומתבסס בין השאר על צו המועצות המקומיות, על דו"ח מבקר המדינה, על חו"ד של מני מזוז ובמובנים מסוימים גם על עמדתו של רשם האגודות בעניין (אגודות הינן קהילתיות ולא מוניציפאליות).

הוא לא פוליטי ולא נועד להיות כזה. הוא מבטא את זכותו הבסיסית של כל תושב ביישוב להיות נתון לניהול

מוניציפאלי חוקי. לעניין זה, די בחוות דעתם של היועץ המשפטי לממשלה, ושל מבקר המדינה. הדרישה במכתב לא נועדה להשפיע על עמדתם של אחרים כפי שלא נועדה לעורר פולמוס מיותר, אלא לעורר את הוועד המקומי להתנהל עפ"י הנדרש ממנו בחוק. לא מדובר פה בדיון על מיקום השער בהרחבה, אלטרנטיבות בחינוך, עלויות ההסעדה במע' החינוך או שיטת הבחירות בישוב, נושאים המצריכים בין השאר, לשכנע כמה שיותר משפחות ולהתנהל פוליטית באמצעות דיון, הצבעה והכרעת הרוב.

טיעוני המכתב מספיק בהירים וחזקים ואינם עושים פשרות עם הדרישה להתנהל כחוק. אף לא יעוץ משפטי "מוזמן ומטעם, המתבסס על שאלות מכוונות ותשובות ידועות מראש", (שעשוי להכשיר את המשכה של ההתנהלות הלקויה בדרך עוקפת ומתחכמת) לא יחלישו את טיעוני המכתב ולא יסתירו את הליקויים, ובעיקר לא יהיה בהתחכמויות ובקיצורי דרך כדי לשים סוף ולרפא את נזקי המחלוקת הבלתי פוסקות ששיטת הניהול הקלוקלת והלא חוקית יצרה.

לפיכך, מלכתחילה, מבוססת התמיכה במכתב פחות או יותר על מס' מצומצם של משפחות מההרחבה שהגיעו לפגישה מקדימה שהייתה צרה מלהכיל. בפגישה זו הוחלט במשותף לנקוט מהלך. הדרישה הינה חוקית, המגובה בדו"ח מבקר המדינה, ומשום הצורך הבוזר לעשות מעשה, חשבנו שדי בתמיכה של חלק ממשפחות ההרחבה בלבד. לתפיסתנו, אין צורך במס' מסוים, דרוש, של פונים בדרישה מסוג זה והיא הייתה בעלת תוקף גם לו היה חותם על המכתב רק תושב אחד בישוב.

לעצם התהיות שהועלו, הפנייה נעשתה באופן ישיר ועקיף לכ 42 עד 45 משפחות, מתוכן אישרו את תמיכתן 35 משפחות (משפחה אחת חתמה בשם אחד מבני הזוג). מתוך המשפחות שנמנעו מלתמוך ראוי לציין כי משהו כמו 2 משפחות נמנעו מתוך עיקרון (ואנו מכבדים את עמדתם) והשאר הדגישו בפנינו את תמיכתן במכתב ובתוכנו אך נמנעו מלתמוך פומבית ממניעים אישיים. (מי שספק בליבו בנוגע לאמינות הנתונים שצינתי, מוזמן ליצור עימי קשר ולבדוק את הדברים לפרטים. במידה וטעיתי אצהיר על כך בפומבי).

לסיכום, כל המנסה "לצבוע את העניין בגוון פוליטי" בהתבסס על השלכות כמותיות, (רק 35 משפחות חתמו) טועה ומטעה שכן מביט על הדברים דרך מימד צר ורדוד במקום להתייחס לעניין באופן רציני. אין לכמות המשפחות שתמכו פומבית במכתב שום קשר לכמות האמיתית של האנשים התומכים במהלכים הללו ובמכתב עצמו. בדיעבד ולאור העובדה שלא מעט משפחות חשו פגועות, שכן - לא שותפו במהלך שהיו מאד מעוניינות להשתתף, הן בהתלבטות שקדמה למכתב והן בתמיכתם בו, נפעל בעתיד להרחיב את יריעת השותפים.

מנשר מוועד האגודה החדש

שלום לחברי אגודת מתיישבי כפר מנחם,

ברצוני לשתפכם מהנעשה בימים אלו באגודה, בנושאים שעל סדר יומנו, ובמשימות הרבות והמגוונות שעל הפרק.

גייסנו ליישוב יועץ מוניציפאלי (במשרה זמנית עד להשלמת הליכי המכרז למנהל/ת קהילה), שנכנס לתפקידו במרץ וייתן מענה ניהולי שוטף בכל הנושאים המוניציפאליים. שמו הוא שמוליק לדרר, והוא יציג את עצמו בפני חברי האגודה באסיפה שנקיים ב-25.11.

צוות תקציב 2011 מונה ע"י הוועד ויחל עבודתו בימים הקרובים במטרה להגיש תקציב בתחילת השנה לאישור האסיפה. הצוות כולל נציגים מתוך הוועד ותושבים מהיישוב שאינם בועד.

כיישוב עסקנו בנושא החינוך לגיל הרך באינטנסיביות במהלך השנה האחרונה, מתוך תחושה שנדרש לקיים הליך של בחינה ובחירה בין האלטרנטיבות השונות להפעלת המערכת החינוכית. הוקם צוות רחב של תושבים שהשקיע זמן ומרץ בנושא. עבודתו תוצג לציבור לצורך קבלת החלטה כבר בזמן הקרוב ומתוך הרצון להיערך כיאות לפתיחת שנת הלימודים הבאה.

לאחרונה הופץ לחברי האגודה מכתב החתום ע"י 35 משפחות מהיישוב, המופנה לראש המועצה ומשרד הפנים, ובו קריאה להפעיל את הוועד המקומי ביישוב. ועד האגודה קיים פגישה עם חברי הוועד המקומי, בה עודכנו חברי הוועד המקומי כי בוצעה פניה ליועצת המשפטית של האגודה כבר לפני שבועיים, בבקשה לקבל חוות דעת מקצועית על דו"ח מבקר המדינה, ובחינת פערים במידה וקיימים בהתקשרות בין הגופים. חשוב להדגיש כי האגודה מנוהלת לפי חוק. כספי האגודה מפקחים ע"י הנהלת חשבונות מקצועית ובלתי תלויה הכפופה לביקורת רו"ח כנדרש. המידע זמין ונגיש לכל המעוניין.

אנו מעודדים כל תושב לגלות עניין ומעורבות בכל נושא, ובכך לסייע בבנייתו של מנגנון שיענה לצרכי התושבים ביישוב, ויהיה מקור לגאווה ועוצמה חברתית. קול קורא רשמי להתנדבותם של חברים לועדת ביקורת יופץ בקרוב.

לדעתנו אין ספק שבעבודת צוות, נכונות והירתמות כללית, נוכל יחד להסדיר את שנדרש ולבסס הבנות ושביעות רצון בכל תחומי החיים ביישוב.

סדר יום לאסיפה הקרובה ב 25.11.10 בשעה 20:00 :

- דברי פתיחה
- הצגת היועץ המוניציפאלי של היישוב מר. שמוליק לדרר.
- הצגת תמונת מצב מערכת החינוך (סיכום תשי"ע והצגת תשע"א).
- הצגת תהליך מכרז מנהל קהילה – החלטה על המשך תהליך הגיוס.

במהלך חודש דצמבר יתקיימו שתי אסיפות יישוב נוספות. האחת תעסוק באופן בלעדי בדו"ח מבקר המדינה ונושא הועד המקומי, והשנייה תכריע בנושא האלטרנטיבות בחינוך ותקציב 2011.

בברכה
שי בר
יו"ר אגודת "מתיישבי כפר מנחם"

לאהבה וסימון עמיאל
ברכת הרוכים הבאים והתעוררות מוצלחת

לפני המצוות יובא לזכרון. מתן שני נוי שבסוף וסיפה אלמן

פרשו כנפיים לקראת התחלות חדשות
מלא טוב לבס, אהורים, אסביס ואלב המשפחה
צדק צלחה והפכה נחת

לאפית ואלון אולצנברג וכל המשפחה
ברכות חמות אהולצת הבת זיו.

לאפאלה ועמית פרי וכל המשפחה
ברכות חמות אהולצת הבת ניצן.

מערכת החינוך צועדת קדימה בבטחה ובצורה מושכלת

יהודית שוהם תארה את התארגנות מערכת החינוך בתחילת השנה :

אני מביאה את דבריה :

לאחר השינויים שעברה, מערכת הגיל הרך מתייצבת. הדברים מתחילים למצוא את מקומם והמערכת נכנסת לשגרה.

יהודית בטאה הערכה רבה לצוותים, להשקעה בעבודה ומסירות לתפקיד. ניכר כי המערכת חשובה להם.

מקצועיות והדרכה

לדברי יהודית מערכת החינוך רצינית, הצוותים מקבלים בברכה הדרכה ומיישמים אותה בעבודתם

המערכת משקיעה בהדרכה ומעודדת את עובדות החינוך לצאת ללמידה ולהשתלמויות.

בגנים מיישמים את תכנית ההדרכה "מעגן" (מערך תומך גן) לגנים מגיל 3 חודשים עד גיל ארבע, התכנית

כוללת הדרכה ממרפאה בעיסוק, קלינאית תקשורת ומומחית לפיזיותרפיה בגיל הרך.

מדריכה פדגוגית מלווה את המערכת בהתאם לצרכים.

יהודית המנוסה בתחום ההדרכה בחינוך לגיל הרך מעורבת בהדרכה ע"פ הצורך.

בנוסף להדרכה בגנים מתקיימות מסגרות הדרכה למובילות ולמטפלות – ע"י המועצה.

שנת השפה העברית

משרד החינוך הכריז השנה על השנה כשנת השפה העברית ויצא בתכנית "מצעד הספרים".

המשרד הציג רשימת ספרים לכל הגנים בארץ. המועצה רכשה לגני חובה את הספרים שבמהלך השנה הילדים

יחשפו אליהם. בחודש מאי יתקיימו בגנים בחירות כלל ארציות, כל גן יבחר בהליך דמוקרטי את הספר האהוב

עליו. בסוף התהליך ייבחר ספר השנה.

שילוב הורים ומתנדבים בפעילות המערכת

יהודית הביעה תקווה שתוכל לשלב את ההורים באופן פעיל במערכת החינוך, לחוויה וללמידה משותפת בין

ההורים וילדיהם, שילוב פעילות התנדבותית ע"י הנוער - לילדי הגן.

וכן שילוב הדור הוותיק בפעילויות התנדבותיות שונות במערך גני הילדים.

חנוכה בגני הילדים

במהלך חודש כסלו ילדי הגנים לומדים על חג החנוכה ונחשפים בהתאם ליכולת והגיל..

ילדי הגנים מכינים לפידים עם בני הנוער וישתלבו בתהלוכת הלפידים המסורתית של הקיבוץ.

וכמובן כולם חוגגים עם ההורים.

חג חנוכה שמח

הביאה לדפוס יהודית אפרתי

תרבות בישוב כיצד?

ב-28.10.2010 נפגשו כ-20 תושבים לדון בסוגיות התרבות בישוב. המפגש היה אינטימי ולא פורמלי. הוא עמד בסימן חלופי הגברי בניהול התרבות והחשיבה לקראת הכנת תוכנית התרבות ל-2011, תוך התייחסות לפעילות התרבותית שנעשתה ב-2010. כבסיס לדיון שמשה מצגת על הפעילות ב-2010. לרשות הוועדה עמדו ב-2010 180.000 ₪ וחלק מהפעילויות התבסס על תוספת תשלום מהמשתתפים. ב-2010 התקיימו איפוא חגים ואירועים בסבסוד משותף, מלא וחלקי. חלוקת הפעילות שבוצעה (ב-2010) לפי קהל היעד:

<u>תקציבית</u>	<u>כמותית</u>
30% למבוגרים בלבד	50% למבוגרים בלבד
62% לכל המשפחה	49% לכל המשפחה
8% לילדים בלבד	1% לילדים בלבד

את הוועדה הנחו הנחות אלו:

*שמירה על תרבות כפרית משותפת, המבוססת על מתנדבים במטרה לגשר ולהביא להכרות בין התושבים.
*צמצום ההוצאות וביסוס האירועים על כוחות פנימיים.

ענת דיווחה, כי קבוצה חזקה ומתמידה (אם כי מצומצמת) של תושבים הייתה מעורבת ושותפה לוועדת תרבות וכי מספר המתנדבים היה מצומצם ולאחרונה גם הצטמצם מספר המשתתפים בפעילויות. ענת ציינה, כי התקציב התאים לצרכים וכי הכל הוטל על ועדת תרבות ולא היו יוזמות מהקהילה. מרים ק. הוסיפה, כי הפעילות התרבותית הצטמצמה, כי יש קבוצה של אנשים שלא מתעניינת ואחרים מתעניינים ופסיביים. היא שאלה איך מערבים חתכים מגוונים (כולל מבוגרים) של האוכלוסיה בפעילות התרבותית.

בדיון התייחסו הדוברים למציאות הפעילות התרבותית שתוארה ע"י ענת, אך גם הלכו מעבר לה בהציעם קונצפציות אחרות ושאלות על תפקיד ועדת תרבות. הדיווח מתייחס בנפרד לשני ההבטים של הדיון (לא בצמוד לסדר הדברים והבחנה בין הדוברים):

חזרה ועלתה המורכבות של מתן מענה לצרכים תרבותיים של אוכלוסיה מגוונת (בגילאים ובהרגלים). והועלו ההבדלים בין תושבי ההרחבה וחברי הקיבוץ כצרכני תרבות, כשמאידך התרבות נתפשת כערוץ להלחמה בין מגזרי הישוב והעמקת תחושת השייכות לקהילה.

יחד עם זה חזרה ועלתה שאלת המוטיבציות של התושבים לקחת חלק בפעילות התרבותית. בפתח הדיון הובעה שביעות רצון מהפעילות התרבותית שהתקיימה בישוב ומנגד הועלתה שאלה עקרונית על מדיניות תקציב התרבות, כאשר לא כל אוכלוסיית הישוב נהנית מהפעילות התרבותית. הוצע לסמן עוגני תרבות משותפים ויתר הפעילות תהיה מסובסדת וממומנת ע"י המשתתפים. צוינה חשיבות ציונים של חגי ישראל והובעה משאלה כי הפעילות התרבותית תתקיים גם בהרחבה וגם בשעות אחרות. הוצע לקיים חוגי תרבות מסובסדים ופעילות אורך למבוגרים.

צוין, כי עם השנוי בקבוץ יהיה צורך להפנות חלק ניכר מתקציב התרבות להבטים לוגיסטיים, כי אמצעים שעמדו לרשות ועדת התרבות הצטמצמו, כתגובה יש להתארגן ולסמן במה להשקיע.

צוין, כי המוסדניקים מעוניינים לקחת חלק פעיל באירועי התרבות בישוב וכי שקום החינוך הבלתי פורמלי ייעשה (בין היתר) ע"י שתוף הנערים בחגים.

קונצפציות ושאלות שהועלו ע"י הדוברים :

* לערב אנשים בעשייה, ביוזמות מפוזרות שתצאנה מהם, סביב תחומי עניין משותפים. לא להסתמך על מתנדבים. למפות את ההון האנושי בישוב ולהבהיר מה אנשים מוכנים לעשות למען התרבות. לעבוד עם מי שרוצה ולהשאיר תקציב לפעילות יזומה של אנשים.

* הובעה משאלה כי תתפתח בישוב מסורת שקבוצות מסוימות (למשל בני נוער) מופקדות על אירועים תרבותיים בישוב, או מקטעים מהם (כמו הכנת כתובות האש ביום העצמאות ע"י בני הנוער).

* היה הרהור על תפקודה של ועדת תרבות כסוכן תרבות והובעה משאלה, כי תהיה גם יצירת תרבות, צוין, כי בישוב יש כוחות יצירה ויש צורך לנצלם ולבנות כלים ותכנים תרבותיים בישוב, כמו מקהלה וקבוצת מחול.

* נשאלה שאלה על מקור המוטיבציות לפעילות התרבותית – מוועדת התרבות או מהציבור. התערוכה צוינה כדוגמא לפעילות תרבותית לא ממסדית וכי יש לפתח פעילות תרבותית ביזומה של תושבים ולהקצות לכך משאבים.

* צוין, כי ועדת תרבות לא צריכה להיות חברת הפקות כפי שהיא כיום ויש לארגן את האנשים סביב תחומי עניין מסוימים, שהם אוהבים.

ענת מרקוס דיווחה, כי היא סיימה את עבודתה כרכזת תרבות.

איילה פריני יניב מחליפה אותה, עד סיום 2010 והוועד החדש יוציא מכרז על ממלא התפקיד הקבוע.

תודה לצנת ובהצלחה בצמודתק החדשה.

איחולי הצלחה לאיילה ולכולנו.

התושבים מוזמנים להתייחס לדרכי הפעילות התרבותית בישוב.

דיווחה יהודית אפרתי

פרוטוקול הפגישה הועלה לאתר (קהילה -- < תרבות)

מסיבת חנוכה תתקיים ביום שני 6.12.10

אסיפת ישוב

ב – 25.11.2010 התקיימה אספת ישוב. אדווח על עיקרי הדברים שעלו בה:

שי בר (יו"ר אגודת מתיישבי כפר מנחם) פתח את האספה וניהל אותה. בדברי הפתיחה שלו הציג את ה"אני מאמין" הערכי שלו: לדבריו, השאלה העיקרית היא כיצד אנו ממשיים את הפוטנציאל הטמון בישוב. שי רואה בהתחדשות והתרחבות ההתיישבות הכפרית משימה לאומית – הזדמנות שנפלה בחלקנו.

לדעת שי, התהליכים העומדים בפנינו, הם תהליכים של גיבוש הזהות המשותפת שלנו כישוב- זאת הכלאה, שאין בה מובן מאליו והיא מצריכה ברור, התמודדות, סבלנות וסובלנות. במוקד העשייה הקהילתית מעמיד שי את מערכת היחסים הבין אישית.

האגודה השיתופית היא מנגנון רחב תואם קהילה ויש ללמוד אותו וליצור הסכמות לגביו. שי דיווח על שכירת שרותיו של **שמולק לדרר**, כיועץ מוניציפלי זמני (במסגרת תקציב 2010) ועל הקמת צוות להצעת תקציב 2011 בצוות חברים: **קובי מגידש, רינה קרן, שי בר, שלומי גרבר ושלומי שופן**.

שמולק לדרר הציג את עצמו. הוא גר במושב כרמל ומנהל ישובים מזה 15 שנה. כעת הוא מנהל את הישוב גבעון ומסייע לוועד שלנו.

הוא השתתף בשתי ישיבות ועד ונפגש עם העוסקים בעשייה המוניציפלית. עלו נושאים מרתקים הקשורים לממשק בין האגודה השיתופית (הישוב) והאגודה החקלאית (הקיבוץ). צריך לעמול על כך, שתיווצר קהילה אחת – זה לא אוטומטי. הוא התרשם מהשיח בוועד (ענייני ולא מניפולטיבי).

יש לו ידע רחב בתחום המוניציפלי והחברתי והוא ינסה לתרום מניסיונו בניהול ישובים, שנעשה לפי חוקים וכללים מוסכמים.

יהודית שוהם וחלי זלינגר הציגו את הנעשה במערכת החינוך:

מערכות החינוך בגיל הרך והחינוך הבלתי פורמלי פועלות במשותף ומתואמות באג'נדה החינוכית שלהן – חנוך לנער עפ"י דרכו, תוך אוריינטציה של השתלבות הילד בקהילה.

מערכת החינוך פועלת תוך שיתוף של כל הגורמים בקהילה – הורים, ילדים, אנשי צוות ומערך תומך. בחינוך הבלתי פורמלי נעשית הכרות עם הקהילה דרך חגים ואירועים.

בגיל הרך מתחנכים 160 ילדים ובחינוך הבלתי פורמלי (פעילות יומית) 76 ילדים – כמחצית מילדי הישוב. בפעילות השבועית משתתפים כ- 90% מילדי הישוב.

בשנת תש"ע סיימה המערכת בגרעון מוגבל (אין עדין נתונים סופיים)

המערכת תשקיע מקסימום בהתייעלות ובהתארגנות לקראת תקציב 2011.

יהודית שוהם הבטיחה, כי ינסו לסגור את הגירעון עד תחילת ינואר וכשיהיו נתונים עדכניים יובאו הדברים לקהילה.

עוד דיווחה יהודית שוהם, כי נעשית פעילות שיטתית ויסודית לבדיקת עלויות המזון והתאמתן לילדים. גם בתחום זה יוצגו המסקנות להורים בינואר. המעוניינים במידע מפורט, מוזמנים לפנות ליהודית שוהם. חלי זלינגר ויהודית שוהם דיווחו על עבודה חינוכית מבורכת ומושכלת, במסגרתה מקבלים הילדים את מה שהם צריכים.

חלי ויהודית דיווחו על עבודת עומק של הכשרה והדרכה של כח האדם במסגרת המועצה ובמסגרת המערכת המקומית. לצוות החינוך הבלתי פורמלי תצטרף הפסיכולוגית ד"ר דפנה איתן ללווי פסיכו-חינוכי.

פרוט יתר אביא במסגרת הדיווחים השוטפים ולאחר הדיונים בינואר.

מנהל קהילה:

שי בר דיווח על צוות תושבים, שבדק את הדרישות ממנהל הקהילה.

הצוות איתר צרכים בשני צירים – התחום המוניציפלי והבנה של הצרכים החברתיים של הישוב וטיפול בהם.

הצוות המליץ, כי ימונה איש מקצוע במשרה מלאה לניהול הקהילה. על הבחירה יופקד צוות תושבים, שימונה לשם כך.

שי בר דיווח גם על בקשה לחוות דעת מהיועצת המשפטית של הישוב, בנושא הוועד המקומי.

לקראת סיום האספה התייחסו מספר תושבים למתחים שעל סדר יומו של הישוב:

צביקה דולגין טען, כי נראה שהולכים להתנהלות באמצעות ועד מקומי ואז תפקידו של מנהל הקהילה מתייטר. **שמוליק לדרר** השיב, כי יש יתרונות למנהל ישוב, שבא מעולם אחר וכי ישוב, שאין לו מנהל קהילה יוצא נפסד. **יובל נחמני** הבהיר, כי כואב לו איך מתנהלים הדברים בישוב וכי אינו מעוניין במתיחויות, אך צעדים חד צדדיים מצד הוועד, יגררו צעדים חד צדדיים מצד התושבים.

קובי שטרית התייחס להרכב הגברי של הוועד. לדבריו, אין רצון אמיתי וכן שנשים תשתתפנה בוועד. לדברי קובי שטרית, תקנון האגודה השיתופית (הישוב) רקוב. הוא נוסח ע"י האגודה החקלאית (הקבוץ) ומשרת את האינטרסים שלה. כאמור, יש ניגודי אינטרסים מובהקים בין שני חלקי הישוב. לדעת קובי שטרית הוועד היוצא ניסה ליצור אימון ע"י הצהרות. ועד מקומי היה מאפשר לנהל תחומים כמו החינוך והגינות ע"י מכרזים. חוות הדעת בנושא הוועד המקומי עלולה להיות קנויה.

שלמה ברוידא טען, כי חוסר האמון בין מרכיבי הישוב הוא נורא ויש מקום לשקול הפרדה בין הצדדים. לדבריו אנחנו (בקבוץ) מנסים לראות איך אפשר לחיות יחד.

יפתח אהרון טען, כי הבחירות לא התנהלו עפ"י החלטות האספה, לכן לא הוצעו מועמדים לוועד וכי נעשה מחטף לבחירת הוועד, ולא תהיה לכך לגיטימציה ע"י רשם האגודות.

שי בר אמר בדברי הסיכום שלו, כי אינו שלם עם דרך בחירת הוועד.

לדבריו, הוא רוצה לפרק את הגדר בין הקבוץ להרחבה. כן הבהיר, כי יש משבר חברתי בישוב האגודה לא תקיים, אם אנשים לא יתמכו בה, נברר עם הציבור לאן פניו מועדות לא נכפה על הציבור דרך ונקיים תהליכי בחירה.

הוא הבהיר, כי הוא פועל מתוך אחריות לישוב, פועל מתוך אמונה ומוכן להתמודד, תוך שתוף פעולה.

דיווחה יהודית אפרתי

התחלת האור שיוצא מן החשכה

הוא בכ"ה כסלו,

כי בריאת העולם הוא בזמן ששווה

היום עם הלילה;

והתחלת האור הוא בכ"ה בכסלו,

שאז מתחיל האור להתגבר,

ולפיכך נעשה הנוס בשמן,

כאשר אותו הזמן הוא מיוחד להתחלת האור.

מאת: המהר"ל מפראג